

Ministerul Educației al Republicii Moldova
Colegiul "Iulia Hasdeu" din Cahul

"Aprob"

Directorul Colegiului „Iulia Hasdeu” Cahul

Tataru Gheorghe

"16" iunie 2017

Curriculum modular
S.03.O.025 Psihopedagogia familiei

Specialitatea 92310 Asistență socială
Calificarea Lucrător social

Chișinău 2017

Curriculumul a fost elaborat cu suportul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

Aprobat:

La ședința Consiliului Profesorat al Colegiului "Iulia Hasdeu" din Cahul

Director

Tataru Gheorghe

16 " iunie 2017

Autori:

Dănilă Larisa, grad didactic I, Colegiu „Iulia Hasdeu”

Ianocoglo Margareta, grad didactic I, Colegiu „Iulia Hasdeu”

Recenzenți:

Chihai Raisa, director adjunct instruire și educație, Colegiu „Iulia Hasdeu”

Rența Valentina, șef secție asigurarea calității, Colegiu „Iulia Hasdeu”

Cuprins

I. Preliminarii	4
II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională.....	4
III. Competențele profesionale specifice modulului	5
IV. Administrarea modulului	5
V. Unitățile de învățare	6
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	12
VII. Studiu individual ghidat de profesor	13
VIII. Lucrările practice recomandate.	15
IX. Sugestii metodologice.	15
X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	16
XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu	23
XII. Resursele didactice recomandate elevilor.....	23

I Preliminarii

Curriculum-ul modular la *Psihopedagogia familiei* este un document normativ pentru realizarea procesului de formare profesională a lucrătorilor sociali, cât și pregătirea viitorilor părinți, parteneri de cuplu în arealul științelor educației în conformitate cu :

- Cadrul Național al calificărilor;
- Nomenclatorul domeniilor de formare profesională al specialităților și calificărilor pentru învățământul postsecundar și postsecundar nonterțiar.

Esența curriculum-ului este orientată spre formarea și dezvoltarea competențelor cognitive la modulul *Psihopedagogia familiei*. Curriculum-ul bazat pe competențe vine să intensifice și să extindă nivelul de cunoștințe, atitudini, aptitudini ale viitorilor specialiști, ale formării omului ca subiect al propriei deveniri care solicită învățarea de-a lungul întregii vieți.

Parcursul prezentului Curriculum va oferi posibilitatea:

- De a dezvolta elevilor competențele profesionale generale conform calificării profesionale;
- De a forma viitorilor specialiști competențe specifice în educarea la părinți a conduitei inteligente în crearea și menținerea climatului familial favorabil.

Psihopedagogia familiei este un modul special, deoarece conținutul tematic abordat extinde și îmbogățește pregătirea de specialitate. Contribuie în deosebi la formarea abilităților practice specifice pentru crearea și dezvoltarea familiei beneficiarilor ca sursă de valori, o constantă a vieții sociale, ca un element de stabilitate și permanență.

Pentru studierea cu succes a acestui modul este necesar de parcurs următoarele unități de curs:

- F.01.O.012 Psihologia generală
- F.01.O.014 Științe ale educației
- F.03.O.017 Psihologia personalității
- F.02.O.L.049 Voluntariat social

II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională

Modulul își propune să formeze viitorilor lucrători sociali o viziune de ansamblu asupra universalității fenomenului bio-socio- psihologic complex *Familia*. În cadrul modului elevii se vor centra asupra specificului relaționării între indivizi, pentru a fi capabili să ia atitudine în consolidarea cuplurilor beneficiarilor. Contribuie în deosebi la formarea priceperilor de prevenție, identificare și soluționare a problemelor din cuplurile / familiile cu care vor interacționa ca profesioniști competenți. Competențele profesionale au menirea să-i impulsioneze spre acțiuni proactive fundamentale în reglarea comportamentului în familie, formarea priceperii de identificare, monitorizare și capacitatea de soluționare a problemelor din familii. Modulul *Psihopedagogia familiei* contribuie la înțelegerea conceptelor de cuplu, căsătorie, familie; explicarea esenței funcțiilor, structurii, dinamicii, rolurilor familiale, dimensiunii afective și educaționale a familiei.

Modulul în cauză permite viitorilor specialiști să identifice dificultățile și disfuncțiile în relaționării: familie-societate, soț-soție, părinți-copii, cât și proiectarea perspectivelor vieții de familie.

Valoarea formativă a Curriculumului la modulul *Psihpedagogia familiei* constă în:

- Formarea competenței de a stăpâni mecanismele psihologice și educative de adaptare a cuplului/familiei la relațiile sociale în continuă schimbare.
- Formarea abilităților de identificare precoce a problemelor familiale și de prevenire primară, secundară și terțiară a acestora.
- Proiectarea și realizarea programelor psihopedagogice de intervenție raportate la problemele și necesitățile specifice ale familiei în dificultate.
- Proiectarea și desfășurarea unor programe practice de prevenție, ameliorare și dezvoltare a relațiilor de cuplu /familie.

III. Competențele profesionale specifice modulului

CS1. Identificarea mecanismelor de funcționare a familiei contemporane și a factorilor ce influențează calitatea relațiilor familiale.

CS2. Relaționarea cu familiile social vulnerabile în vederea depășirii crizelor vieții de familie.

CS3. Ghidarea părinților în promovarea valorilor universale ale familiei în societate.

CS4. Aplicarea strategiilor de stabilizare/consolidare și înlăturare a factorilor perturbatori a familiei.

CS5. Dirijarea părinților în utilizarea strategiilor de îngrijire și dezvoltare a copiilor.

CS6. Ghidarea părinților în organizarea și gestionarea corectă a bugetului familial.

CS7. Formarea competențelor parentale în funcționarea armonioasă a cuplului.

IV. Administrarea modulului

Semestrul	Numărul de ore			Modalitatea de evaluare	Numărul de credite	
	Total	Contact direct				Lucrul individual
		Prelegeri	Practică/ Seminar			
III	60	30		30	Examen	2

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
1. Familia ca obiect al cercetării și influenței psihopedagogice		
<p>UC1. Interpretarea fenomenului bio-socio-psihologic complex <i>Familia</i>.</p> <p>UC2. Identificarea avantajelor și dezavantajelor familiei extinse/comunitare și ale familiei nucleare.</p>	<p>Familia ca obiect al cercetării și influenței psihopedagogice.</p> <p>Motivație și condiționări privind căsătoria.</p> <p>Raportul termenilor „căsătorie”, „cuplu/ familie”</p> <p>Familia ca instituție socială și grup social.</p>	<p>A1. Utilizarea adecvată a terminologiei specifice.</p> <p>A2. Interpretarea conținuturilor: familie, cuplu, căsătorie.</p> <p>A3. Identificarea raportului familie -societate</p> <p>A4. Interpretarea elementelor specifice a familiei ca grup social.</p>
2. Tipurile și funcțiile familiei.		
<p>UC3. Caracterizarea sistemului familial.</p> <p>UC4. Identificarea avantajelor și dezavantajele familiei extinse.</p>	<p>Structura sistemului familial.</p> <p>Tipurile familiei.</p> <p>Funcțiile familiei.</p>	<p>A5. Reflectarea structurii sistemului familial prin intermediul hărții conceptuale.</p> <p>A6. Construirea „arborelui genealogic” al familiei.</p> <p>A7. Compararea funcțiilor principale ale familiei.</p> <p>A8. Identificarea strategiilor de realizare a funcțiilor familiei.</p> <p>A9. Recomandări pentru realizarea eficientă a funcțiilor familiei.</p>

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
3. Familia în societatea contemporană		
<p>UC5. Identificarea schimbărilor produse în sistemul familial contemporan.</p> <p>UC6. Implementarea principalelor măsuri de protecție socială adresate familiei în dificultate în Republica Moldova.</p>	<p>Interacțiunea reciprocă dintre familie și societate.</p> <p>Tendențe în evoluția comportamentelor și modelelor familiale.</p> <p>Raportul părinți-copii: continuitate și discontinuitate/divergență valorică.</p> <p>Responsabilități intergeneraționale.</p>	<p>A10. Aplicarea anchetei sociale în analiza vieții de familie.</p> <p>A11. Recomandarea normelor de colaborare inter generațională în familie.</p> <p>A12. Consilierea familiei în crizele vieții de familie.</p> <p>A13. Utilizarea în activitatea profesională a normelor de relaționare în raportul părinți-copii.</p>
4. Dinamica rolurilor în familie		
<p>UC7. Identificarea rolurilor și așteptărilor de rol în grupul familial.</p> <p>UC8. Elaborarea programului de susținere a capacității de complementaritate a rolurilor în familie.</p>	<p>Rolurile și așteptările de rol în grupul familial.</p> <p>Stereotipuri sociale privind diferențele dintre bărbat și femeie.</p> <p>Distribuția sarcinilor în familie.</p> <p>Factorii reușitei și nereușitei vieții de familie.</p>	<p>A14. Elaborarea recomandărilor privind distribuția responsabilității rolurilor în familie.</p> <p>A15. Recomandări pentru combinarea rolului profesional cu viața casnică.</p> <p>A16. Ghidarea beneficiarilor în organizarea bugetului familial.</p> <p>A17. Identificarea factorilor reușitei și nereușitei în viața de familie.</p> <p>A18. Recomandări practice pentru depășirea eșecului de rol</p>
5. Repere teoretice ale abordării familiei		

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
UC9. Identificarea caracteristicilor comune ale paradigmelor asistenței sociale.	Orientări fundamentale asupra familiei: Teoria sistemică (V.Satir) Teoria ciclurilor vieții familiei (R.Hill).	A19. Aplicarea paradigmei pozitivistice în activitatea asistențială. A20. Reflectarea corelațiilor dintre stadiile familiei în cercetarea vieții de familie prin intermediul hărții conceptuale. A21. Efectuarea intervențiilor în familiile beneficiarilor în dependență de dinamica rolurilor în familie.
6. Procesele și etapele vieții de familie		
UC10. Eficientizarea comunicării în familie. UC11. Identificarea corelației dintre stadiile de dezvoltarea a familiei	Schimbările sistemului familial . Procese familiei. Etapile vieții de familie	A22. Elaborarea de sugestii referitor la regulile de conduită a tinerilor soți. A23. Recomandări pentru cunoașterea suficientă în formarea unui cuplu stabil. A24. Consiliere în înlăturarea comunicării distorsionare ce provoacă conflicte. A25. Aplicarea strategiilor de consolidare a relațiilor de familie. A26. Aplicarea interviului terapeutic în preîntâmpinarea conflictelor interpersonale în diada părinți-copii.
7. Esența psihologică a familiei		
UC12. Raportarea valorilor dimensiunii obiective și subiective a familiei la activitatea profesională preconizată.	Aspecte psihologice ale familiei. Dimensiunile obiective și subiective ale familiei. Valoarea obiectivă a culturii familiei.	A27. Promovarea valorilor, principiilor, normelor culturii familiale. A28. Organizarea ședinței cu părinții: "Formarea

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
	Valoarea subiectivă a culturii familiei. Implicații ale valorii psihologice în diferite cicluri de viață a familiei.	conduitei inteligente”. A29. Consilierea pentru părinți: ”Profesiunea de bun părinte” A30. Utilizarea în activitatea profesională a modului de organizare a mediului familial.
8. Cultura toleranței în cadrul familiei și arta dirijării conflictelor familiale.		
<p>UC13. Determinarea tipurilor constructive ale toleranței ca valoare etică.</p> <p>UC14. Elaborarea indicatorilor apariției riscurilor unor dificultăți în familie.</p> <p>UC15. Identificarea conflictelor familiale.</p> <p>UC16. Promovarea artei dirijării conflictelor familiale în contextul culturii toleranței.</p>	<p>Toleranța ca valoare etică.</p> <p>Dificultăți și crize familiale: surse , cauze, consecințe și combaterea lor.</p> <p>Conflictele familiale și arta dirijării lor în contextul culturii toleranței.</p> <p>Cultura dirijării conflictelor familiale.</p>	<p>A31. Elaborarea modelului familiei ce posedă cultura toleranței.</p> <p>A32. Recomandări în vederea prevenirii și diminuării abuzului de drog, alcool în familie.</p> <p>A33. Proiectarea autoperfecționării a membrilor familiei din perspectiva formării comportamentului tolerant.</p> <p>A34. Implementarea programelor de sprijin pentru femei și copii –victime ale violenței în familie.</p>
9. Dimensiunea afectivă a familiei. Psihologia îndrăgostirii și dragostei		
<p>UC17. Proiectarea soluțiilor de remediere a situațiilor-problemă în relațiile afective în familie.</p> <p>UC18. Acordarea de asistență în stabilirea unei comunicări afective a adulților și copiilor.</p>	<p>Conceptualizarea iubirii.</p> <p>Tipologizarea iubirii: tipuri și stiluri ale iubirii.</p> <p>Dezvoltarea iubirii și funcțiile ei.</p>	<p>A35. Determinarea modalităților de comunicare afectivă a adulților și copiilor.</p> <p>A36. Elaborarea modalității de îmbogățire a relației intime.</p> <p>A37. Consilierea: „ Cum să comunici pozitiv cu adolescentul”</p>

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
		<p>A38. Consilierea: „Imaginea tatălui în ochii copilului.</p> <p>A39. Consilierea: „Integrarea copilului adoptat în familie”</p>
10. Armonie și dizarmonie în cuplul conjugal		
<p>UC19. Implementarea strategiilor de îmbunătățire a comunicării la nivel de cuplu.</p> <p>UC20. Proiectarea soluțiilor de prevenire și înlăturare a curențelor raporturilor de cuplu.</p>	<p>Factorii de influență asupra relațiilor de cuplu/familie.</p> <p>Comunicarea afectivă în cuplu/familie: limbajele iubirii adulților și copiilor.</p> <p>Șantajul sentimental: forme și strategii ale dezamorsării lui.</p> <p>Gelozia și infidelitatea: cauze și abordări.</p>	<p>A40. Completarea anchetei sociale privind relațiile din familie și factorii de influență asupra lor.</p> <p>A41. Proiectarea soluțiilor de reglare a curențelor în relațiile din familie.</p> <p>A42. Consilierea: „Condițiile creării să păstrării familiei armonioasă”.</p> <p>A43. Proiectarea sesiunilor practice de depășire a problematicii relaționale la nivel de cuplu/familie.</p> <p>A44. Încurajarea și mobilizarea în crearea climatului moral și psihologic pozitiv al familiei.</p>
11. Parentalitatea în contemporanietate. Aspecte psiho pedagogice ale lucrului cu copiii și familia		
<p>UC21. Identificarea stilurilor parentale.</p> <p>UC22. Determinarea dimensiunilor paternității.</p> <p>UC23. Exemplificarea metodelor de disciplinare la nivel de familie.</p>	<p>Noile dimensiuni ale fenomenului paternității în lumea contemporană.</p> <p>Noi abordări în Educația /Formarea părinților (Experiențe de succes în Republica Moldova)</p> <p>Stiluri parentale.</p>	<p>A45. Elaborarea și aplicarea modelelor de îmbunătățire a relației educaționale în familie.</p> <p>A46. Testarea stilurilor parentale.</p> <p>A47. Proiectarea sesiunilor practice de educare,</p>

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
	<p>Metode de disciplinare la nivel de familie.</p> <p>Manifestări condiționate de atitudini parentale perturbate (dificultăți de învățare, tulburări de comportament , deficit de atenție /hiperactivitate)</p> <p>Calitatea vieții de familie și factorii cu impact semnificativ asupra ei.</p> <p>Familia disfuncțională: dezacord și dizarmonie familială.</p> <p>Comunicarea părinți -adolescenți.</p> <p>Direcții de bază în lucrul cu familiile și copii.</p> <p>Modele de ajutor și asistență familiei și copiilor.</p> <p>Asigurarea metodologică ajutorului acordat familiilor și copiilor.</p>	<p>informare a părinților.</p> <p>A48. Soluționarea situațiilor de problemă a familiilor disfuncționale.</p> <p>A49. Selectarea strategiilor de profilaxie și corecție a tulburărilor de comportament.</p> <p>A50. Aplicarea strategiilor de intervenție în armonizarea familiei.</p> <p>A51. Utilizarea tehnicii consilierii: Empatia în comunicarea părinți-adolescenți.</p>

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practică/Seminar	
1.	Familia ca obiect al cercetării și influenței psihopedagogice.	4	2		2
2.	Tipurile și funcțiile familie.	6	4		2
3	Familia în societatea contemporană.	4	2		2
4	Dinamica rolurilor în familie.	4	2		2
5	Repere teoretice ale abordării familiei.	4	2		2
6	Procese ale familiei și etapele vieții de familie.	4	2		2
7	Esența psihologică a familiei. Dimensiunile obiective și subiective ale familiei.	6	2		4
8	Cultura toleranței în cadrul familiei și arta dirijării conflictelor familiale.	8	4		4
9	Dimensiunea afectivă a familiei. Psihologia îndrăgostirii și dragostei.	6	2		4
10	Armonie și dizarmonie în cuplul conjugal.	4	2		2
11	Parentalitatea în contemporaneitate . Aspecte psihopedagogice ale lucrului cu copiii și familia.	10	6		4
	Total	60	30		30

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Familia ca obiect al cercetării și influenței psihopedagogice			
1. Familia ca obiect al cercetării și influenței psihopedagogice.	Poster: Prezentare schematică a elementele specifice a familiei ca grup social	Prezentarea	2 ore
2. Tipurile și funcțiile familie.			
Caracterizarea sistemului familial: Structura sistemului familial.	Ecomapa Referate: Funcția de socializare Lista recomandărilor pentru realizarea eficientă a funcțiilor familiei.	Prezentarea ecomapei Turul Galeriei	2 ore
3. Familia în societatea contemporană			
Interacțiunea reciprocă dintre familie și societate: condiționări directe și indirecte, contradicții.	Ancheta socială: Interrelaționarea familie –societate	Prezentarea concluziilor, propunerilor și soluțiilor concrete.	2 ore
4. Dinamica rolurilor în familie			
Dinamica rolurilor în familie	Harta conceptuală Poster: Recomandări pentru îmbinarea rolului profesional cu viața casnică.	Analiza și sinteza Prezentarea	2 ore
5. Repere teoretice ale abordării familiei			
Repere teoretice ale abordării familiei	Harta conceptuală Studiu de caz	Prezentarea	2 ore
6. Etapele vieții de familie.			
Etapele vieții de familie	Lista regulilor deconduită a tinerilor soți.	Demonstrarea prin analiză. Dramatizare.	2 ore

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
	Interviului terapeutic.		
7. Esența psihologică a familie			
Esența psihologică a familiei. Dimensiunile obiective și subiective ale familiei.	Scenariul ședinței cu părinții: "Formarea conduitei inteligente". Planul consilierii pentru părinți: "Profesiunea de bun părinte"	Elaborarea proiectului. Joc de rol. Dezbateri	4 ore
8. Dificultăți și crize familiale: cauze, consecințe și combaterea lor			
Dificultăți și crize familiale: cauze, consecințe și combaterea lor	Program servicii-proiect de sprijin a victimelor violenței în familie. Eseu: „ Modelului familiei tolerante” Genograma	Analiza Prezentarea Prezentarea	4 ore
9. Dimensiunea afectivă a familiei.			
Dimensiunea afectivă a familiei. Psihologia îndrăgostirii și dragostei	Codul bunelor maniere: "Cum să comunici pozitiv cu adolescentul" Eseu: "Tatăl meu e atotputernic" Studiu de caz	Prezentarea Power Point Dezbateri	4 ore
10. Armonie și disarmonie în cuplul conjugal			
Armonie și disarmonie în cuplul conjugal.	Ancheta socială Studiul de caz Proiect: Comunicarea afectivă în cuplu/familie: limbajele iubirii adulților și copiilor.	Prezentarea Dezbateri	2 ore
11. Parentalitatea în contemporanietate .			
Parentalitatea în contemporanietate Aspecte psiho-pedagogice ale lucrului cu copii și familia	Portofoliu Tehnica consilierii "Empatia în comunicarea	Prezentarea	4 ore

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
	părinți-adolescenți” Fișa de observație		

VIII. Lucrările practice recomandate.

1. Estimarea valorilor familiale și specificul autorealizării personalității.
2. Reflectarea asupra perspectivei vieții de familie și esenței acesteea.
3. Implimentarea strategiilor de formare a culturii familiei contemporane.
4. Argumentarea relațiilor familiale și specificul comunicării soț-soție și copii-părinți.
5. Argumentarea strategiilor de consolidare a relațiilor familiale.
6. Reflectarea specificului relațiilor familiale și crearea climatului psihologic al familiei.
7. Identificarea strategiilor de comportare tolerantă în familie și soluționare a conflictelor.

IX. Sugestii metodologice.

Desfășurarea integrală completă a procesului de învățământ poate fi realizată numai cu implicarea tuturor componentelor sistemului complex al formelor de organizare a activităților educaționale. Important e să se țină cont de anumite condiții de realizare eficientă a lecției:

- Crearea unei atmosfere psihologice productive axată pe stimă și încrederea reciprocă;
- Formarea motivației pentru învățare;
- Încurajarea elevilor cu tehnici de a învăța să învețe;
- Oferirea unui conținut informațional funcțional necesar pentru rezolvarea anumitor situații din viață.

Ansamblul metodelor și procedeele didactice utilizate în cadrul modului „Psihopedagogia familiei” vizează formarea competențelor specifice orientate spre stimularea abilităților de învățare permanentă în scopul dezvoltării personale și integrării în viața socială activă. Considerarea elevului ca subiect al învățării și orientarea spre formarea competențelor specifice presupune respectarea unor exigențe ale învățării printre care:

- Învățarea prin descoperire
- Învățarea problematizată
- Învățarea prin cooperare
- Studiul de caz
- Simularea
- Portofoliul
- Proiectul

- Jocul de rol
- Metoda Turul Galeriei
- Metoda Manuscrisului pierdut

Metoda Învățarea prin cooperare folosită la următoarele unități de curs: Familia ca obiect al cercetării și influenței psihopedagogice, Familia în societatea contemporană, Dinamica rolurilor în familie, Esența psihologică a familiei, Dimensiunile obiective și subiective ale familiei, vizează:

- Axarea pe dezvoltarea personalității libere, flexibile și autonome capabilă de schimbări.
- Centrarea pe acțiunea practică în diverse situații în relațiile familie - comunitate.
- Stimularea la elevi a efortului de autorealizare, autocontrol, autoevaluare.
- Încurajarea muncii independente și autoreglate, inițiativei și creativității elevului.

Metoda Studiului de caz se utilizează în cadrul studierii următoarelor unități: Armonie și dizarmonie în cuplul conjugal, Dimensiunea afectivă a familiei. Psihologia îndrăgostirii și dragostei. Repere teoretice ale abordării familiei. La fel, această metodă contribuie la dezvoltarea gândirii critice, emiterea judecăților de valoare.

Altă metodă eficientă ar fi *Jocul de rol* utilizată în studiul următoarelor unități de conținut: Esența psihologică a familiei. Dimensiunile obiective și subiective ale familiei. Prin această metodă se urmărește formarea competențelor orientate spre cultivarea interesului, motivației, activismului, colaborării sociale, spiritului de organizare, spre inițiativă și inventivitate.

Metoda *Proiectului* este utilizată în studiul unităților de curs: Dificultăți și crize familiale: cauze, consecințe și combaterea lor. Comunicarea afectivă în cuplu/familie: limbajele iubirii adulților și copiilor, (potrivit temei alese sau repartizate) iar pe parcursul realizării proiectului să beneficieze de consultații, idei, îndrumări. Totodată, aici elevul va căpăta competențe de formulare a concluziilor, structurare a conținuturilor, adaptare a informațiilor.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Evaluarea presupune o concepție sistematică și operatorie, pornind de la mai multe întrebări cheie: *Pentru ce se face?* (ceea ce pune în evidență funcțiile evaluării); *în raport cu ce?*

(„referințele” – criterii ale evaluării; *pentru cine?* (destinatarii evaluării); *ce?* (obiectul evaluării); *cum?* (instrumentele și procedurile de evaluare).

Axarea procesului de învățare-predare-evaluare pe competențe presupune efectuarea evaluării pe parcursul întregului proces de instruire. Evaluarea continuă va fi structurată în evaluări formative și evaluări sumative (finale) ce țin de interpretarea creativă a informațiilor și de capacitatea de a rezolva situațiile de problemă.

Activitățile de evaluare vor fi orientate spre motivarea elevilor și obținerea unui feedback continuu, fapt ce va permite corectarea operativă a procesului de învățare, stimularea autoevaluării și a evaluării reciproce, evidențierea succeselor, implementarea evaluării selective sau individuale.

Pentru a eficientiza procesele de evaluare, înainte de a demara evaluările, cadrul didactic va aduce la cunoștința elevilor tematica lucrărilor, modul de evaluare (bareme/grile/criterii de notare) și condițiile de realizare a fiecărei evaluări.

Produsele recomandate pentru evaluarea nivelului de dezvoltare a competențelor cognitive sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr. crt	Produse pentru măsurarea competențelor cognitive	Criterii de evaluare a produselor
1	Problemă rezolvată	<ul style="list-style-type: none"> • Înțelegerea problemei. • Documentarea în vederea identificării informațiilor necesare în rezolvarea problemei. • Formularea și testarea ipotezelor. • Stabilirea strategiei rezolutive. • Prezentarea și interpretarea rezultatelor.
3.	Proiect elaborat	<ul style="list-style-type: none"> • Validitatea proiectului - gradul în care acesta acoperă unitar și coerent, logic și argumentat tema propusă. • Completitudinea proiectului - felul în care au fost evidențiate conexiunile și perspectivele interdisciplinare ale temei, competențele și abilitățile de ordin teoretic și practic și maniera în care acestea servesc conținutului științific. • Elaborarea și structura proiectului - acuratețea, rigoarea și coerența demersului științific, logica și argumentarea ideilor, corectitudinea concluziilor. • Calitatea materialului folosit în realizarea proiectului, bogăția și varietatea surselor de informare, relevanța și actualitatea acestora, semnificația datelor colectate ș.a. • Creativitatea - gradul de noutate pe care-l aduce proiectul în abordarea temei sau în soluționarea problemei.
4.	Referat	<ul style="list-style-type: none"> • Corespunderea referatului temei. • Profunditatea și completitudinea dezvoltării temei. • Adecvarea la conținutul surselor primare. • Coerența și logica expunerii.

		<ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea dovezilor din sursele consultate. • Gradul de originalitate și de noutate. • Nivelul de erudiție. • Modul de structurare a lucrării. • Justificarea ipotezei legate de tema referatului. • Analiza în detaliu a fiecărei surse de documentare.
5.	Rezumat oral	<ul style="list-style-type: none"> • Expune tematica lucrării în cauză. • Utilizează formulări proprii, fără a distorsiona mesajul lucrării supuse rezumării. • Expunerea orală este concisă și structurată logic. • Folosește un limbaj bogat, adecvat tematicii lucrării în cauză. • Respectarea coeficientului de reducere a textului: 1/3 din textul inițial.
6.	Rezumat scris	<ul style="list-style-type: none"> • Expune tematica lucrării în cauză. • Utilizează formulări proprii, fără a distorsiona mesajul lucrării supuse rezumării. • Textul rezumatului este concis și structurat logic. • Folosește un limbaj bogat, adecvat tematicii lucrării în cauză. • Fidelitatea: înțelegerea esențialului și reproducerea lui, nu trebuie să existe contrasens; • Coerența: rezumatul are o unitate și un sens evidente, lizibile pentru cei care nu cunosc textul sursă. • Progresia logică: înlănțuirea ideilor, prezentarea argumentelor sunt clare și evidente. • Angajamentul autorului, aptitudine critică corect evaluată și transpusă. • Respectarea modalităților de enunțare a textului sursă: rezumatul este o oglindă micșorată dar fidelă textului sursă. • Muncă pertinentă de reformulare: rezumatul nu este un colaj de citate. • Respectarea coeficientului de reducere a textului: 1/4 din textul inițial. • Stăpânirea normelor sintactice la nivel de prezentare logică a ideilor, • frazelor, paragrafelor textului; • Text formatat citeț, lizibil; plasarea clară în pagină.

7.	Studiu de caz	<ul style="list-style-type: none"> • Corectitudinea interpretării studiului de caz propus. • Calitatea soluțiilor, ipotezelor propuse, argumentarea acestora; • Corespunderea soluțiilor, ipotezelor propuse pentru rezolvarea adecvată a cazului analizat. • Corectitudinea lingvistică a formulărilor. • Utilizarea adecvată a terminologiei în cauză. • Rezolvarea corectă a problemei, asociate studiului analizat de caz. • Punerea în evidență a subiectului, problematicii și formularea. • Logica sumarului. • Referință la programe. • Completitudinea informației și coerența între subiect și documentele studiate; • Noutatea și valoarea științifică a informației. • Exactitatea rezultatelor și rigoarea probelor. • Capacitatea de analiză și de sinteză a documentelor, adaptarea conținutului. • Originalitatea studiului, a formulării și a realizării. • Personalizarea (să nu fie lucruri copiate). • Aprecieră critică, judecată personală a elevului. • Corectitudinea interpretării studiului de caz propus. • Calitatea soluțiilor, ipotezelor propuse, argumentarea acestora. • Corespunderea soluțiilor, ipotezelor propuse pentru rezolvarea adecvată a cazului analizat. • Corectitudinea lingvistică a formulărilor. • Rezolvarea corectă a problemei, asociate studiului analizat de caz.
----	---------------	---

Pentru evaluarea competențelor funcționale acționare se vor utiliza următoarele produse:

Nr. crt	Produse pentru măsurarea competențelor funcționale acționare	Criterii de evaluare a produselor
1.	Harta conceptuală	<ul style="list-style-type: none"> • Punerea în evidență a subiectului general • Elaborarea corectă a tabelii (schemei), de la noțiunile de bază spre cele specifice domeniului. • Organizarea corectă a informației despre subiectul solicitat • Corectitudinea logică a formulărilor

		<ul style="list-style-type: none"> • Corectitudinea lingvistică a formulărilor • Originalitatea expunerii noțiunilor subiectului propus
2.	Proiect elaborat	<ul style="list-style-type: none"> • Validitatea proiectului -gradul in care acesta acoperă unitar si coerent, logic si argumentat tema propusa, felul in care au fost evidențiate • Completitudinea proiectului - conexiunile si perspectivele interdisciplinare ale temei, competentele si abilitățile de ordin teoretic si practic si maniera in care acestea servesc conținutului științific • Elaborarea si structura proiectului- acuratețea, rigoarea si coerența demersului științific, logica si argumentarea ideilor, corectitudinea concluziilor. • Calitatea materialului folosit in realizarea proiectului, bogăția si varietatea surselor de informare, relevanta si actualitatea acestora, semnificația datelor colectate s.a. • Creativitatea -gradul de noutate pe care-l aduce proiectul în abordarea temei sau in soluționarea problemei.
3.	Referat	<ul style="list-style-type: none"> • Corespunderea referatului temei. • Profunzimea și completitudinea dezvoltării temei • Adecvarea la conținutul surselor primare. • Coerența și logica expunerii. • Utilizarea dovezilor din sursele consultate • Gradul de originalitate și de noutate. • Nivelul de erudiție. • Modul de structurare a lucrării • Justificarea ipotezei legate de tema referatului • Analiza in detaliu a fiecărei surse de documentare
4.	Eseu structurat	<ul style="list-style-type: none"> • Completitudinea interpretării informațiilor prin prisma problemei de la care pornește acesta. • Corectitudinea interpretării informațiilor prin prisma problemei de la care pornește acesta • Interacțiunea cu materialul bibliografic (sursele bibliografice sunt citate corespunzător, argumentele aduse sunt susținute prin prezentarea diferitelor cercetări. • Originalitatea, creativitatea, inovațiile (modul deosebit prin care este abordată tema, prezentarea opiniilor personale bazate pe analiza surselor bibliografice).

		<ul style="list-style-type: none"> • Aspectul general al eseului (respectarea normelor stilistice și gramaticale, aranjarea în pagină). • Centrarea bibliografiei eseului pe nu mai puțin de 3-4 titluri reprezentative din literatura de specialitate.
5.	Investigația	<ul style="list-style-type: none"> • Definirea și înțelegerea problemei investigate. • Folosirea diverselor procedee pentru obținerea datelor necesare. • Colectarea și organizarea datelor obținute. • Formularea și verificarea ipotezei cu privire la problema luată în studiu. • Alegerea și descrierea metodelor folosite pentru investigație. • Prezentarea metodelor de cercetare/laborator în ordinea în care au fost utilizate. • Comentariul comparativ al surselor de documentare. • Descrierea observațiilor. • Interpretarea personală a rezultatelor cercetării; • Realizarea de desene, grafice, diagrame, tabele. • Selectarea și oportunitatea surselor bibliografice. • Rezumarea celor constatate într-o concluzie exprimată succint și raportată la ipoteza inițială. • Modul de prezentare.
6.	Poster	<ul style="list-style-type: none"> • Formularea titlului scurt și sugestiv. • Introducere asupra domeniului de interes. • Prezentare sintetică a abordării experimentale / teoretice. • Prezentarea rezultatelor celor mai semnificative. • Prezentarea orală a posterului printr-o prelegere de 5 min. • Concepție grafică atractivă; elemente grafice adecvate. • Conținutul corespunde temei. • Concluziile personale formulate. • Text puțin, cea mai mare parte a spațiului posterului fiind destinat materialului ilustrativ. • Calitatea imaginilor, pozelor, desenelor, figurilor, tabelelor. • Originalitatea, creativitatea, inovațiile (modul deosebit prin care este abordată tema,

		prezentarea opiniilor personale bazate pe analiza surselor bibliografice).
7.	Ancheta socială	<ul style="list-style-type: none"> • Furnizarea anumitor informații spre a lua decizii • Utilizarea căilor spre formularea ipotezelor și verificarea lor • Explorarea terenului pentru recoltarea de date în jurul terenului propus. • Documentarea în vederea identificării informațiilor necesare în rezolvarea problemei
8.	Program de integrare în comunitate	<ul style="list-style-type: none"> • Completitudinea programului de integrare-conexiunile și perspectivele , competențele și abilitățile profesionale . • Utilizează formulări proprii, fără a distorsiona mesajul lucrării supuse rezumării. • Validitatea programului,gradul în care acesta acoperă unitar și coerent, logic și argumentat tema propusă.
9.	Program de servicii	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea structurii programului rigoarea și coerența demersului științific, logica și argumentarea ideilor, corectitudinea concluziilor. • Validitatea programului,gradul în care acesta acoperă unitar și coerent, logic și argumentat tema propusă. • Utilizează formulări proprii, fără a distorsiona mesajul lucrării supuse rezumării
10.	Genograma	<ul style="list-style-type: none"> • Corectitudinea structurării eficiente a informațiilor despre beneficiar și familiei acestuia • Schițează o imagine clară a structurii familiale care poate fi analizată în timp scurt. • Stimulează comunicarea cu clientul • Crează o atmosferă confortabilă și propice unor discuții ulterioare.
11.	Ghidul de interviu	<ul style="list-style-type: none"> • Respectarea cerințelor ghidului de interviu. • Coerența și logica structurării întrebărilor. • Exactitatea rezultatelor și rigoarea întrebărilor.. • Respectare factorilor ce trebuie luați în considerație în pregătirea interviului
12.	Fișa de observație	<ul style="list-style-type: none"> • Corectitudinea utilizării elementelor fișei de observație a copilului. • Folosește un limbaj bogat, adecvat situației în cauză • Atitudinea critică corectă evaluată și transpusă.

		<ul style="list-style-type: none"> • Coerența: rezumatul are o unitate și un sens evidente, lizibile. Angajamentul autorului, aptitudine critică corect evaluată și transpusă.
--	--	---

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu

- Manuale
- Ghiduri metodice
- Suport de curs
- Laptop, Notebook, Proiector multimedia
- Mape
- Colaje
- Caiete
- Broșuri informative
- Tablă
- Panou
- Postere.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa	Numărul de exemplare disponibile
1.	Mitrofan, Iolanda. Cuplul conjugal: Armonie și dizarmonie. București: Ed. șt. și encicl., 1989 177 p. ISBN 973-29-0085-7	Biblioteca Colegiului	
2.	Mitrofan, Iolanda. Elemente de psihologie a cuplului/ I. Mitrofan, N. Mitrofan. București: Casa de Ed. și Presa "Șansa", 1994. 10 p., -ISBN973-9167-18-7	Biblioteca Colegiului	
3.	Mitrofan, Iolanda. Elemente de psihologie a cuplului.-Ed.a 2-a rev.și- București: // Casa de Ed. și Presa "Șansa",1996.-253p-ISBN 973-9167-65-9-Bibliografia p. 251-253	Biblioteca Colegiului	
4	Maria Bulgaru, Stela Milicenco Asistența Socială, Chid de studii Ch: CEP USM, 2010 168 P	Biblioteca	
	Moroșanu C., Achiței C. Protecția copilului și practicianul social –Iași.1998	Bibliteca	

5	Carauș D, lungu V., Ședințe cu părinții.Eviciante și antrenante., Ch., Ed, ARC 2008. 135p	Biblioteca	
6	Chirilenco Svetlana ., Tăutu Aliona., Educație familială. Strategii de informare /pregătire a părinților pentru funcția lor educativă.	Biblioteca	
7	Vasile, Diana Lucia. Introducere în psihologia familiei și psihosexologie/D. Vasile-București: Ed. Fundația România de mâine, 2007,-169p-978-973-163-011	Bibliteca	
7	Iliuț P. (2005)Sociopsihologia și antropologia familiei. Ed. Polirom, Iași.	Biblioteca	
8	Jinca I., Negreț I(1999), Familia acest miracol înșelător, EDP, București.	Biblioteca	
9	Stănulescu El. (1997;1998), Sociologia educației familiale.Ed. Polirom. Iași.	Biblioteca	
10	Guțu Vl.,dr.hab. ptof.univ. Educația civică (curricula) Chișinău 2010	Biblioteca Colegiului	
11	Zlate M. Psihologia vieții cotidiene.- Ed. Polirom, Iași	Biblioteca	
12	Cuznețov Larisa ., Pedagogia și psihologia familiei. Suport de curs Univ.Ped. de Stat "I. Creangă" Chișinău: Primex-Com.S.R.L.- 77p	Biblioteca	
13.	I. Străchinaru. Devierile de conduită la copii	https://books.google.com	
14.	Wilhelm Stekel. Recomandări psihanalitice pentru mame	https://books.google.com	
15.	Mirela Claudia Dracinschi, Anda Elena Stanescu. Avantajele utilizării terapiei de familie.	e-scoala.ro/psihologie/...	
16.	Dimensiuni ale asistenței familiei și copilului.	rasfoiesc.com/sanatate/asistenta...	